

גמרא

שנינו במשנתנו: רבי יהודה אומר לא היו קוברין [את הנפלים].
הגמרא מבררת מה הוא טעמם של הכותים שלא היו קוברים נפלים
לדעת רבי יהודה. שואלת הגמרא: **מאי דרש** - איזו דרשה דרשו
הכותים, ממנה למדו שאין הנפלים צריכים קבורה. משיבה הגמרא:
שנאמר (דברים יט ד) **לֹא תִפְּנוּ גְבוּל רֵעֵךְ אֲשֶׁר גְּבוּל רְאִישׁוֹנִים
בְּנַחֲלָתְךָ**, מפסוק זה דרשו חכמים שאסור לאדם למכור את קברי
אבותיו [ודיינו קרקע שהוקצתה על ידי המשפחה לקבורת
המשפחה], משמע ש'גבול' האמור כאן, הכוונה לקבר, והכותים
הוסיפו לדרוש את תיבת 'בנחלתך' האמורה בהמשך הפסוק, **כִּל
שֵׁשׁ לֹו נַחֲלָה** - שהוא בן ירושה, **יֵשׁ לֹו גְבוּל** - יש לו קבר, **כִּל
שֵׁאִין לֹו נַחֲלָה** - כמו נפל, שאינו בן ירושה, **אֵין לֹו גְבוּל** - [קבר].
שנינו במשנה: **נֶאֱמָנִים לִזְמַר קְבָרָנוּ** שם את הנפלים, או לא קברנו.
מקשה הגמרא: כיצד נאמנים לומר שלא קברו שם נפלים, **וְהָא לִית
לְהוּ יְלַפְּנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל** (ויקרא יט יד) - הרי אינם
חוששים לדרשת חכמים שדרשו בפסוק זה, שאסור להכשיל את
חבירו בדבר איסור [שהיו מפרשים את הפסוק כפשוטו, שאסור
להניח אבן לעיור בדרך], ולא איכפת להם אם אנו חוטאים על
פיהם, וכיצד אפשר להאמינם כשאומרים שלא קבורים שם נפלים
ולחשתמש שם בטהרות. מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי אֶבְרָהָהּ**, מה
שנינו שנאמנים, מדובר **בְּשִׁפְחָן כּוּתֵי עֲזַמְדָּ שֵׁם** - במקום שמעיד
שאינו נפל, והרי על עצמם והזרים הם שלא לעבור על איסור
תורה, ואיסור טומאת כהנים כתוב בתורה.
מקשה הגמרא: **וְדִלְמָא** [-שמא] **בְּהֵן טָמְאָה הוּא**, זה שמעיד, ומכיון
שהוא בעצמו טמא, אינו חושש לעמוד במקום זה, אפילו אם קבורים
שם נפלים, וחזרת הקושיא למקומה, כיצד אפשר לסמוך על
עדותם. מתרצת הגמרא: **דְּנִקְיָה תְרוּמָה בִּידֵיהּ** - שאוחז תרומה
בידו, והרי אסור מהתורה לטמא תרומה, שנאמר (במדבר יח ח) **יֶאֱנִי
הֵנָּה נְתִיתִי לְךָ אֶת מִשְׁמַרְתְּ תְרוּמָתִי**, מכאן שצריך לשומרה בטהרה.
מקשה הגמרא: **וְדִלְמָא** התרומה שבידו **תְרוּמָה טָמְאָה הִיא**, ואין
עליו איסור לטמאותה. מתרצת הגמרא: **דְּקָאָבִיל מִיְנָה** - שאוכל
ממנה, ותרומה טמאה אסרה באכילה. מקשה הגמרא: **אִי הֲכִי מָא
לְמִימָרָא** - מה באה המשנה ללמדנו, הרי דבר פשוט הוא שבאופן
כזה נאמנים. מתרצת הגמרא: **מְהוּ דְתִימָא** - שמא תהא סבור לומר
שאין להאמינם, כיון שמה שאומרים שלא קבורים שם נפלים, הוא
משום שלא **בְּקִיָּא** [-אינם בקיאים] **בִּיצִירָה**, וכשהם קוברים נפל
אינם יודעים שהוא בן ארבעים יום, וסבורים שהוא כמים בלבד ואינו
מטמא, **קָא מְשַׁמַּע לֹו** - לכך הוצרכה המשנה להשמיענו שנאמנים.
שנינו במשנה: **נֶאֱמָנִין עַל הַבְּהֵמָה** אם בכרה אם לא בכרה וכו'.
מקשה הגמרא: כיצד נאמנים לומר שבכרה, **וְהָא לִית לְהוּ יְלַפְּנֵי
עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל** - הרי אינם חוששים לדרשת חכמים מפסוק
זה, שאסור להכשיל את חבירו בדבר איסור, וכיצד נאמנים לומר
שבכרה ולפסוקה מן הבכורה. מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי הִיאֵי בְּר
אָבָא אָמַר רַבִּי יוֹהֲנָן**, **בְּגוּזוּ עוֹבֵד** - במשנה מדובר כשראינו את
הכותי עובד בולד וגוזו, ולפיכך נאמן הוא לומר שאינו בכור, לפי
שנזוהרים הכותים מלעבור על מה שכתוב בתורה (דברים טו יט) **לֹא
תַעֲבֹד בְּבֶכֶר שׁוֹרְךָ** ולא תגז **בְּכּוֹר צֹאנֶךָ**. מקשה הגמרא: **אִי הֲכִי** -
אם כך, שמדובר שראינו את הכותי שעושה בו מלאכה או גוזו, **מָא
לְמִימָרָא** - מה באה המשנה להשמיענו, הרי דבר פשוט הוא שבאופן
כזה נאמנים. מתרצת הגמרא: **מְהוּ דְתִימָא לֹא בְּקִיָּא בְּטִינוּף** -
היינו שפולטת הבהמה אבעבעות דם מרחמה, והוא סימן לולד של
בהמה דקה שנימוח ויוצא, והבא אחריו אינו בכור, והיה עולה
בדעתך לומר, שכותים אינם בקיאים בטינוף, ופעמים שהבהמה לא
טינפה והם סבורים שטינפה, ולפיכך התירה הכותי לעצמו לעבור בולד
ולגוזו, ואין לסמוך עליו, **קָא מְשַׁמַּע לֹו** - לכך הוצרך להשמיענו
שנאמנים.
שנינו במשנה: **נֶאֱמָנִין עַל צִיּוֹן קְבֻרוֹת וכו'**. הגמרא מקשה על מה
שהאמינים על כך. תמדה הגמרא: **וְאָף עַל גַּב דְּמַדְרַבְּנָן הוּא** - אף

שציון קברות הוא רק מדרבנן האמינים, והרי חשודים הם על מצוות
דרבנן. מיישבת הגמרא: **בִּינָן דְּתַיְבָא** - מכיון שנכתב דבר זה
בנביאים, **מִן־הַר וְהִירֵי בֵּיה** - נזוהרים בו, ואף שלא נכתב בתורה.
מבארת הגמרא היכן נכתב דבר זה, **דְּתַיְבָא** [-שנאמר] נבואתו של
יחזקאל שניבא על העתיד לבוא, שיעשו ישראל ציונים על עצמות
הפגרים המושלכים של גוג, שעלו עליהם למלחמה (יחזקאל לט טו)
וְיַעֲבְרוּ הַעֲבָרִים בְּאַרְץ וְרָאָה עֵצִים אֲדָם וּבְנֵה אֲצִלוּ צִיּוֹן.
שנינו במשנה: **אָבֵל אֵין נֶאֱמָנִין לֹא עַל הַקְּבֻרוֹת** ולא על הפרעות
ולא על בית הפרס וכו'. הגמרא מפרשת את שלושת הדברים:
קְבֻרוֹת, **דְּתַיְבָא** (אהלות פ"ח מ"ב) לענין דברים שמביאים את
הטומאה, והחוצצים בפני הטומאה, **אֲצִלוּ הֵן קְבֻרוֹת**, **אֵילָן הַמִּיֶּסֶךְ**
עַל הָאָרְצִין - שענפיו סוככים על הארץ ומאדילים תחתיהם, והיה
האילן סמוך לבית הקברות, וידוע בודאי שיש טומאת מת תחת אחד
הענפים, אך אין ידוע איזה הוא, והכותי מעיד על ענף אחד שתחתיו
טהור, אינו נאמן, לפי שהכותים אינם חוששים לספיקות, ותולה
הטומאה בענף אחר מספק.

פְּרָעוֹת, **דְּתַיְבָא** (שם) **אֲבָנִים פְּרָעוֹת הַיּוֹצְאוֹת מִן הַקָּדָר** - אבנים
גדולות הבלטות מן הגדר, וקברו תחת אחת מהן, ואין ידוע תחת איזו
אבן, והכותי מעיד על קצתן שהן טהורות, אינו נאמן, משום שאינם
חוששים לספיקות.

בֵּית הַפֶּרֶס - הוא שדה שהיה בו קבר וחרשו אותו במחרישה,
וחרושים שמא שיברה המחרישה את העצמות ופזורה אותם בשדה,
ונשאר בהם עצם כשעורה מן המת, שמשמאה במגע ובמשא ולא
באוהל, ואמרו חכמים שהמהלך בשדה זו עד מאה אמה סביבות
הקבר טמא, מחשש שמא נגע בעצמות בהליכתו, שעד מרחק זה יש
לחשוש לגרירת המחרישה, וטומאה זו היא רק מדרבנן, כי מן הסתם
לא היה לנו לחשוש שהגיעה המחרישה עד המת, ואין להחזיק מקום
טהור בטומאה מספק, אלא שחכמים החמירו משום החומר של
טהרות, ומאחר שדין בית הפרס הוא רק חומרא מדרבנן, אין הכותי
נאמן עליה.

הגמרא מביאה שתי ראיות שטומאת בית הפרס היא רק מדרבנן:
אָמַר רַבִּי יוֹהֲנָן אָמַר רַב שְׁמוּאֵל, **מִנְפֵּה אֲדָם בֵּית הַפֶּרֶס וְהוֹלֵךְ** -
שדה שנחרש בה קבר, נופח בפיו את העפר שלפני רגליו, והולך,
שמכיון שהקבר נחרש, אין לחשוש אלא לעצמות שיש בהם שעורה,
שאינן מטמאות אלא במגע ומשא ולא באוהל, ומועילה הנפיחה,
שאם יש שם עצם קטן יראה על ידי הנפיחה ולא יסטו ברגליו,
ומוכיחה הגמרא ממה שסמכו לבדוק על ידי ניפוח שאינה בדיקה
גמורה, משמע שטומאת בית הפרס היא רק מדרבנן.

ראיה נוספת: **רַב יוֹהֲנָן בְּרִ אֲמִי מְשַׁמֵּיה דְרַב יוֹהֲנָן אָמַר**, **בֵּית
הַפֶּרֶס שְׁנִידֵשׁ** בדריסת רגליו בני אדם שהלכו בו, **מְהוּרָה**, לפי שתולים
לקולא, ואומרים שכל העצמות נכתתו לפחות מכשעורה, וממה
שהקילו בזה, משמע שהוא רק מדרבנן.

הגמרא מביאה ברייתא שמבארת מהו בית הפרס, ומה שיעורו
לטמא: **וְתַנָּא** בברייתא, **הַחֲזוּשׁ בֵּית הַקְּבֻרוֹת**, ויש לחשוש
שבחרישתו פיזר את עצמות המת בשדה, **הָרִי זֶה עוֹשֶׂה** את השדה
בֵּית הַפֶּרֶס - מלשון דבר שבור ופרוס, על שם שנפרסו ונשברו
העצמות על ידי המחרישה, וזו גררה את השברים סביבות הקבר.
מבארת הברייתא, **וְעַד בְּמָה הוּא עוֹשֶׂה** - מהו המרחק מהקבר
שחוששים שעד שם הגיעו עצמות המת, **מָלֵא מְעַנָּה** - תלם של
מחרישה, שהוא **מָאָה אָמָה**, אבל מה שחרש מעבר למאה אמה,
טהור, לפי שיעורו חכמים שאין המחרישה מוליכה עצמות אלא עד
מאה אמה. **בֵּית אַרְבַּעַת סָאֵין** - כלומר מה שאסרו מאה אמה, אינו
רק במקום שחרש, אלא באותה רוח שחרש, גזרו על שטח של מאה
אמה על מאה אמה, שהוא מקום הראוי לזריעת ארבעה סאים
תבואה, **רַבִּי יוֹסֵפִי אָמַר**, בית **הַמֶּשׁ** סאים הוא שטחו של בית הפרס.
הגמרא מקשה על מה שנינו במשנתנו, שהכותים אינם נאמנים
להעיד על בית הפרס. מקשה הגמרא: **וְלֹא מְהִימְנֵי** - וכי אין הכותים
נאמנים להעיד על בית הפרס. **וְהִתְנַיָּא** - והלא שנינו בברייתא, **שָׂדֶה**

21 לְמִיָּמְרָא - אם כך שבברייתא מדובר שהילך את כולו, מה באה
 22 הברייתא ללמדנו, שהרי אפילו שאינם חוששים לספק, הרי חוששים
 23 הם לודאי, ומאחר שידוע לנו שהיה שם קבר, והוא מהלך על פני
 24 כולו, ברור הוא שעובר על מקום הקבר, ואם לא שהיה ידוע לו
 25 שניטלה הטומאה משם, לא היה עובר. מתרצת הגמרא: מָהוּ דְתִימָא
 26 רְצוּעָה נְפִיקָא - שהיה עולה בדעתך לומר שמא יוצאת רצועה
 27 מהשדה ונקראת על שם שדה זו, וסומך הכותי לומר שהטומאה שם,
 28 ולכן אפילו שמהלך את כולה אין מכך ראייה, שהרי אין הכותים
 29 חוששים לספק, קָא מְשַׁמְעֵ לָן - לכך הוצרך התנא של הברייתא
 30 להשמיענו שאם הילך בכל רוחותיה, סומכים על עדותו, ואין
 31 חוששים לרצועה.
 32 שנינו במשנה: זֶה הַכֶּלֶל דָּבַר שֶׁנֶּחֱשָׁדִים בּוֹ אֵין נֶאֱמָרִים עֲלָיו בּוֹ.
 33 שואלת הגמרא: מה שהוסיף התנא לומר זֶה הַכֶּלֶל וכו', לְאִתּוּי מָא
 34 - מה בא לרבות. משיבה הגמרא: לְאִתּוּי תְּחוּמִין - שאין הכותי
 35 נאמן לומר עד כאן תחום שבת, לפי שאיסור תחומין הוא איסור
 36 דרבנן, וכותים לא קבלו עליהם מצוות דרבנן. וְגַם בֵּא לְרִבּוּת בּוֹה
 37 הכלל, וְיֵין נֶקֶד - שמעיד על יין שלא נגע בו גוי, והטעם שאינו נאמן,
 38 לפי שאין כותי מקפיד על מגע גוי, כי הוא רק מגיירה דרבנן.

39 הדרן עלך דם הנדה

1 שְׂאֵבֵד קָה קָבֵר - שהיא אחת משלשת בתי הפרס שגזרו עליהם
 2 חכמים (כמובא בברייתא (מו"ק ה:)), נֶאֱמָר בּוֹתֵי לּוֹמֵר אֵין שָׁם קָבֵר
 3 בצד זה של השדה, לְפִי שְׂאֵינּוּ מְעִיד אֶלָּא עַל גּוֹפּוֹ שֶׁל קָבֵר -
 4 שעדות זו שהוא מעיד, היא עדות על קיומו של קבר, אם יש קבר
 5 בצד זה של השדה אם לא, והרי טומאת קבר היא טומאה מהתורה,
 6 ונאמן הכותי עליה, וכן אֵילָן שֶׁהוּא מִיָּבֵד עַל הָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁנֶּחֱבָאָר
 7 למעלה, שספק הוא תחת איזה מענפיו נמצאת הטומאה, נֶאֱמָר
 8 הכותי לּוֹמֵר אֵין תְּחִתּוֹ - [תחת ענף זה] קָבֵר, והטעם כמו לענין קבר
 9 שאבד, לְפִי שְׂאֵינּוּ מְעִיד אֶלָּא עַל גּוֹפּוֹ שֶׁל קָבֵר, ודבר זה הוא דין
 10 של תורה ונאמנים עליו, וקשה שרואים מברייתא זו שנאמנים על
 11 בית הפרס ועל הסככות, ובמשנה שנינו שאינם נאמנים עליהם.
 12 מתרצת הגמרא: אָמַר רַבִּי יוֹהָנָן, בְּמַהְלֵךְ וּבָא עַל פְּנֵי בּוֹלָה - מה
 13 שאמרו בברייתא שנאמן, מדובר באופן שהכותי בשעת עדותו היה
 14 מהלך בכל שטח בית הפרס או תחת האילן הסוכך, שהואיל והוא
 15 עצמו מהלך בכולו, מוכח שברור לו שהטומאה ניטלה משם, ומה
 16 שנינו במשנה שאינו נאמן, מדובר כשלא הילך בכולו, ושייר צד
 17 אחד בשדה או תחת האילן שלא הילך בו, ובאופן זה אינו נאמן, כי
 18 חוששים שמה שמעיד שאין טומאה באותו מקום, אינו מפני שברור
 19 לו שכך הדבר, אלא מסופק הוא בזה, ומפני שהכותים אינם חוששים
 20 לספיקות, אמר שאין שם טומאה. מקשה הגמרא: אֵי הָבֵי מָא

אגרות קודש

ב"ה, י"ג מני"א, תשי"ט

ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת

שמים הר"י שי

שלום וברכה!

הגיעני בשורה טובה אשר נולד לו בן למזל טוב והכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו בשעה טובה ומוצלחת.

ויהי רצון שיגדלוהו ואת כל יו"ח שי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים, מוארים באור וחום חסידותי.

וזכות התעסקותו בלימוד תורתנו תורת חיים עם בני ישראל, בני אלקים חיים, תרבה בברכות השי"ת והצלחתו במלאכתו הקדש, ובעניניו הפרטים גם יחד.

בודאי נודע לכת"ר (ואולי גם ראה) החוברת פלפול התלמידים שהו"ל פה, ובה חידושי תורה בנגלה ובחסידות מתלמידי תומכי תמימים דפה.

ומהנכון ביותר וביותר שיו"ל עדי"ז גם מתלמידי תומכי תמימים דלוד.

ובודאי למותר לעורר אודות זה, אבל נצטוינו אין מוזרין אלא למוזרין. ואם רק יש אפשרות, הרי מהמתאים ביותר שיו"ל אם לח"י אלול או לחדש תשרי הבע"ל, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

ובסיום מעין הפתיחה בברכת מזל טוב ולבשו"ט בכוב"פ.

פרק שמיני - הרואה כתם

משנה

משנתנו עוסקת באשה שמצאה דם בלא שהרגישה שנפתח מקורה: **הְרוּאָה כְּתָם עַל בְּשָׂרָהּ**, ולא הרגישה קודם לכן הרגשה המטמאת. אם הכתם נמצא **כְּנֶגֶד בֵּית הַתּוֹרֵפָה** - כנגד אותו מקום שממנו וב הדם, **טְמֵאָה מִדְּרַבָּנִין**, לפי שיש לומר שהגיע מן המקור. ו**יִשְׁלַח כְּנֶגֶד בֵּית הַתּוֹרֵפָה טְהוֹרָה**.

המשנה מבארת אלו מקומות בגופה נחשבים כנגד בית התורפה ואלו לא: נמצא כתם על **עַקְבָּהּ** - אחורי הרגל כנגד האצבעות ו**עַל רֹאשׁ גּוּדְלָהּ** - ראש האגודל שברגלה, **טְמֵאָה**. נמצא כתם על **שׁוֹקָהּ** לאורך הרגל, ו**עַל פְּרֹסוֹתֶיהָ** - החלק התחתון של הרגל הנמצא למטה משוקה, אם נמצא הכתם במקומות אלו **מִפְּנֵי** - בצדדי הרגלים שבין שני השוקיים ובין שתי הפרסות, **טְמֵאָה**, שמקומות אלו הם כנגד בית התורפה, ואם נמצא **מִפְּחוּזֵין** - בצד החיצוני של הרגלים, **טְהוֹרָה**. ובנמצא על שוקה לאורך הרגל **עַל הַצְּדִידִין מִכָּאן וּמִכָּאן** - בצד שלפני השוק שהוא הצד שלפני הרגל, או בצד שאחורי השוק שהוא הצד שכנגד העקב, **טְהוֹרָה**.

ממשיכה המשנה ומבארת: **רִאֲתָהּ כְּתָם עַל הַלְּוִקָּהּ**, אם נמצא הכתם **מִן הַחֲגוּר (סִינֵר) וְלִמְטָהּ, טְמֵאָה**, ואם נמצא **מִן הַחֲגוּר וְלִמְעַלָּה טְהוֹרָה**.

רִאֲתָהּ כְּתָם עַל בֵּית יָד (מקום הכנסת היד) שֶׁל חֲלוֹק, אִם מְקוּם הַכְּתָם מִנֵּי כְּנֶגֶד בֵּית הַתּוֹרֵפָה, כגון שנמצא הכתם בראש בית היד סמוך לכף היד, שבשעת פשיטת החלוק נופל בית היד כלפי מטה עד כנגד בית התורפה, **טְמֵאָה, וְאִם לֹא** - וכגון שנמצא הכתם על בית היד של החלוק סמוך לכתיפה, **טְהוֹרָה**.

דין נוסף: חלוק שהיתה **פוֹשְׁטָתָהּ וּמִתְכַסֶּה בּוֹ בְּלִילָה, כָּל מְקוּם שֶׁנִּמְצָא בּוֹ כְּתָם טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא חוֹזֵר** - שהחלוק מתהפך בשעת השינה, ופעמים שאפילו ראש החלוק נהפך כלפי מטה כנגד בית התורפה, **וְכֵן הַדִּין בְּנִמְצָא כְּתָם בְּפּוֹלְיוֹם** - סודר שהיא מתכסה בו, שחורשים שמא נתהפך בשעת השינה עד כנגד מקום התורפה.

גמרא

שנינו במשנה, הרואה כתם על בשרה כנגד בית התורפה טמאה. הגמרא דנה באיזה כתם אמרו שהוא מטמא: **אָמַר שְׁמוּאֵל, אִשֶּׁה שֶׁבְּדָקָה קָרַעַע עֵוָלִים** - קרקע הארץ לפני שישבה עליה, ומצאתה נקיה מכל מראה אדום, ו**יִשְׁכַּב עָלֶיהָ, וְלֹאֲחֹר שְׁקְמָה מִן הָאָרֶץ מְצָאָהּ דָּם עָלֶיהָ, טְהוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בְּעֵינֵי טוּמְאָת נְדָה (ויקרא טו יט) יְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זָבָה בְּבִשְׂרָהּ, מִכָּאן שְׁאִין הָאִשָּׁה טְמֵאָה עַד שֶׁתִּרְגֹּשׁ בְּבִשְׂרָהּ** - שתרגיש שנפתח המקור שממנו יוצא הדם.

הגמרא מקשה על דברי שמואל: **הֲאִי בְּבִשְׂרָהּ מִיֵּבֶעֱ לֶיהָ** - הכתוב 'בבשרה' נצרך לדרשה אחרת, ללמד ש**טְמֵאָה טוּמְאָת נְדָה בְּפָנִים כְּבִחוּזֵין** - שטמאה כבר כשיצא הדם מהמקור לפרחודור אף שלא יצא חוץ לגופה, שכך משמע מתיבת 'בבשרה' שיצא הדם בתוך בשרה אף על פי שלא יצא לחוץ, וכיון שנצרך הכתוב לדרשה זו, איך יכול שמואל לדרשו שצריך שתרגיש בבשרה.

מתרצת הגמרא: **אִם כֵּן** - אילו היתה תיבת 'בבשרה' נדרשת רק לענין זה שטמאה כשיצא הדם לפרחודור, **לִיָּמָא קָרָא** - היה צריך לכתוב 'דם יהיה זובה בבשר' בלא האות ה"א, **מֵאִי בְּבִשְׂרָהּ** - לשם מה כתבה התורה 'בבשרה', על כרחך **שָׁמַע מֵיָּנָה** - מוכח מכאן שאינה טמאה עד שתרגיש בבשרה.

הגמרא חוזרת ומקשה מדרשה אחרת: **וְאִכְתִּי מִיֵּבֶעֱ לֶיהָ** - עדיין הכתוב **בְּבִשְׂרָה** צריך ללמד שאינה טמאה עד שיהא הדם זב בבשרה, שנוגע הדם בגופה, ו**לֹא** שיהיה הדם זב מגופה בתוך שפיר - עור הולד קודם שנבראו בתוכו הגידים העצמות והבשר, **וְכֵן לֹא טְמֵאָה הַתּוֹרָה דֵּם הַנִּמְצָא בְּתוֹךְ הַתִּיבָה** של עובר, משום שבאופנים אלו יש חציצה בין הדם לבשרה. וכיון שנצרך הכתוב לדרשה זו,

האיך יכול שמואל לדרשו שצריך שתרגיש בבשרה. מתרצת הגמרא: **תְּרִיתִי שְׁמַעַת מֵיָּנָה** - שתי הלכות יש לך ללמוד מהכתוב 'בבשרה', גם שטמאה רק באופן שהרגישה בבשרה, וגם שטמאה רק כשיצא הדם בבשרה ולא כשנמצא בתוך שפיר או בתוך חתיכה.

הגמרא מקשה על דינו של שמואל מכמה משניות וברייתות שמבואר בהם שטמאה אף בלא שהרגישה בבשרה: **תָּא שָׁמַע** - בא ושמע ראייה, שנינו במשנה (לקמן נט): **הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשֶׂה צְרִיבָה** - שהטילה מי רגלים ו**רִאֲתָהּ עִמָּם דָּם, רַבִּי מְאִיר אָמַר אִם הִטִּילָה מִים כִּשְׁהִיא עוֹמֶדֶת מִמָּאָה, וְאִם הִטִּילָה כִּשְׁהִיא יוֹשֶׁבֶת טְהוֹרָה**. מבררת הגמרא: **הֵיכִי דָּמִי** - במה מדובר, **אִי דְאֶרְגִּישָׁה** - אם הרגישה שנפתח מקורה בשעה שהטילה מים, אם כן **יִשְׁכַּבְתָּ טְהוֹרָה** - מדוע הטילה מים כשהיא יושבת טהורה, הרי הרגישה ומצאה דם, **אֶלָּא לֹא** - אלא על כרחך מדובר באופן **דְּלֹא אֶרְגִּישָׁה** - שלא הרגישה שנפתח מקורה, ו**קִתְּנֵי** - ושנינו שאם הטילה מים כשהיא עוֹמֶדֶת וראתה דם **טְמֵאָה**. ומכאן קשה על דברי שמואל שמתהדר בראתה דם שלא בהרגשה.

מתרצת הגמרא: **לְעוֹלָם** מדובר ב**דְאֶרְגִּישָׁה** - שאומרת שהרגישה שנפתח מקורה בשעה שהטילה מים, ו**וְאִמְרוּ** - ואפשר לומר שטעמה, ו**וְהִרְגִּישְתָּ מִי רְגְלִים הוּאִי** - הרגישה זו היא מחמת הטלת מי רגלים, וזהו שטמאה, ממכה שיש לה במקום מי רגלים הוא בא ולא מהמקור, וכשהטילה מים יצא דם זה. ולפיכך הדין חלוק, אם הטילה מים בעודה עוֹמֶדֶת טמאה, שיש לומר שכיון שהיתה דחוקה להטיל מי רגלים שהרי הטילה בעודה עומדת ולא ישבה, מתוך דחוקה הַדּוּר מִי רְגְלִים לְמַקּוֹר וְאִיִּתֵי דָּם - חזרו מי רגלים ונכנסו למקור ויצאו יחד עם דם טמא, ו**יִשְׁכַּבְתָּ טְהוֹרָה**, מפני שאין דרך דם נדה לצאת עם מי רגלים, ובדאי דם זה ממכה שיש לה במקום מי רגלים הוא בא. ולא מהמקור, והרגשתה היתה הרגשת יציאת מי רגלים. אבל באופן שלא הרגישה שנפתח מקורה, ומצאה עליה דם טהורה, כדברי שמואל.

הגמרא מקשה עוד לשמואל: **תָּא שָׁמַע** - בא ושמע ראייה, שנינו במשנה (לקמן נח): **עַד** - שבודקת בו את עצמה, **שֶׁהִיא נִתְּנָה תַּחַת הַכֶּבֶד, וְנִמְצָא עָלָיו דָּם פְּחוּת מִגְרִיס, אִם הַכְּתָם שֶׁנִּמְצָא הִיא עֲגוּלָה טְהוֹרָה**. מפני שדרך דם הנמצא בקינוח להיות משוך על העד ולא עגול, וכשהוא עגול אנו אומרים שאינו דם בדיקה אלא דם מאכולת (-כינה) הוא. ו**אִם הִיא הִדָּם מִשְׁוֶד טְמֵאָה**.

מבררת הגמרא: **הֵיכִי דָּמִי** - במה מדובר, **אִי דְאֶרְגִּישָׁה** - אם הרגישה בשעת הבדיקה שנפתח מקורה, כשנמצא הכתם **עֲגוּלָה אֶמְאִי טְהוֹרָה** - מדוע הוא טהור, הרי הרגישה שנטמאת, **אֶלָּא לֹא** - אלא על כרחך מדובר באופן **דְּלֹא אֶרְגִּישָׁה** - שלא הרגישה שנפתח מקורה, ו**קִתְּנֵי** - ושנינו שאם היה הדם **מִשְׁוֶד טְמֵאָה**. וקשה על דברי שמואל שמתהדר בראתה דם שלא בהרגשה.

מתרצת הגמרא: **לֹא** כקושיותך, אלא **לְעוֹלָם** מדובר ב**דְאֶרְגִּישָׁה** - שאומרת שהרגישה שנפתח מקורה, ו**וְאִמְרוּ** - ואפשר לומר שטעמה **וְהִרְגִּישְתָּ עַד הוּאִי** - שהרגישה צער בדיקת העד, וטעמה וחשבה שהרגשת צער זה, היא הרגשת פתיחת המקור, ובאמת לא היה כך אלא דם זה שנמצא דם מאכולת הוא, ואינו מהמקור. ולכן הדין חלוק, אם נמצא **מִשְׁוֶד, וְדָמִי מִגּוֹפָה אֶתָּא** (-בא) וטמאה, ואם נמצא **עֲגוּלָה טְהוֹרָה**, משום שתולים שדם זה דם מאכולת הוא ומה שהרגישה היתה הרגשת צער הבדיקה, ולא הרגשת פתיחת המקור. אבל כשלא הרגישה וכגון שישבה על הקרקע ומצאה עליה דם טהורה, כדברי שמואל.

הגמרא מביאה ראייה נוספת שנטמאת אף שלא בהרגשה: **תָּא שָׁמַע** - בא ושמע ראייה, שנינו במשנה (לעיל יד). דרך בנות ישראל לשמש בשני עדים אחד לו ואחד לה, כדי לקנח לאחר התשמיש. שמשו ו**נִמְצָא דָם עַל הַעַד שְׁלֹו**, אפילו נמצא לאחר זמן, כגון ששהה לאחר הבעילה זמן ארוך ואחר כך קינח, **טְמֵאִין** שניהם שבעה ימים כדין נדה ובוועלה, שודאי היה הדם בשעת תשמיש, ו**וְהִיבִין בְּקִרְפָּן חֲטָאָתָא**.

שַׁעַת כְּבוֹד - ניקוי המבוי, והטהרות שקודם לכן טהורות.

וְכֵן בְּתֵם דִּם שֶׁנִּמְצָא בְּחֵלֶק שֶׁל אִשָּׁה, וְאִין אִימְתִי יֵצֵא מִמְקוּרָה, מְטַמָּא אֶת כָּל הַטְהוּרוֹת שֶׁעֲשִׂתָה לְמַפְרָע, עַד שְׂיֵאמַר אָדָם בְּדִקְתִי אֶת הַחֵלֶק הַזֶּה וְלֹא הָיָה בּוֹ בְּתֵם, אִו עַד שַׁעַת הַכְּבוֹס שֶׁלוֹ, וְהַטְהוּרוֹת שֶׁקֻּדְמוּ לָכֵן טְהוּרוֹת.

אופן טומאת השרץ והכתם למפרע: וּמְטַמָּא בֵּין לָח וּבֵין יָבֵשׁ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, הַיָּבֵשׁ מְטַמָּא לְמַפְרָע, שְׁחוּשִׁים שֶׁמָּא נָפַל לְאַחַר הַכִּיבוּד אוֹ הַכִּיבוּס וְאַחַר כֵּךְ נִתְיַבֵּשׁ, וְהֵלֵךְ אִינּוּ מְטַמָּא אֶלְא עַד שַׁעַת בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׂיֵהָא יָכוֹל (לחזור ו)לְהֵיוֹת לָח וְלֹא קוּדְמוּ לָכֵן, שֶׁאִם הָיָה נֹפֵל קוּדְמוּ הָיָה מִתְיַבֵּשׁ.

גמרא

ספק בטעם שמשעת כיבוד אין השרץ מטמא למפרע: אִיבְעִינָא לְהוּ, הֲאִם הַטַּעַם שֶׁהַטְהוּרוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ עַד שַׁעַת כְּבוֹד אֵינָם טְמֵאִים, מִשּׁוּם שְׁחֻקְתּוֹ שֶׁל מְבוֹי שֶׁבְּכִיבוּד בְּדוּק הוּא מְטוּמָא, אוֹ דְלִמָּא מִשּׁוּם שֶׁהַשֶּׁרֶץ חֻקְתּוֹ מִתְכַּפֵּד מִן הַמְבוֹי בְּשַׁעַת כִּיבוּדוֹ אִף בְּלֹא בְדִיקָה. מִבִּאֲרַת הַגְּמָרָא: וּמֵאִי נִפְקָא מִיְנָהּ, דְאִמְרַת כְּבוֹד וְלֹא בְּדִיק - כִּיבְדִיתִי מְבוֹי זֶה וְלֹא בְּדִקְתִּי מְטוּמָא. אִי אִמְרַת שֶׁהַטַּעַם מִשּׁוּם שְׁחֻקְתּוֹ בְּדוּק, כֹּאן הָא לֹא בְּדִיק, וְחוּשִׁים שֶׁמָּא הָיָה שֵׁם שֶׁרֶץ. וְאִי אִמְרַת שֶׁהַטַּעַם מִשּׁוּם שֶׁהַשֶּׁרֶץ חֻקְתּוֹ מִתְכַּפֵּד, כֹּאן הָא הַמְבוֹי מִתְכַּפֵּד וִישׁ חֻזְקָה אִף עַל הַשֶּׁרֶץ.

המשך ביאור למס' נדה ליום שלישי עמ' ב

שִׁמְשׁוּ וְנִמְצָא דִם עַל הַעֵד שְׁלָהּ, אֲתִיוִם - אִם קִינְחָה בְּמִקוּם הַבְּעִילָה מִיַּד לְאַחַר הַבְּעִילָה, מְטַמָּאִין וְחֵיבִין בְּקִרְבָּן. נִמְצָא עַל שְׁלָהּ לְאַחַר זְמַן, כְּגוֹן שֶׁלֹּא קִינְחָה מִיַּד לְאַחַר הַבְּעִילָה, שְׁנֵיהֶם מְטַמָּאִים מִסְּפֵק שֶׁמָּא בּוֹזֵם הַבְּעִילָה הָיָה דִם, וּפְטוּרִין מִן הַקִּרְבָּן - שֶׁאִין מְבִיאִים חֲטָאֵת, לְפִי שִׁיתְכֵן שִׁיצָא הַדָּם רַק לְאַחַר הַבְּעִילָה.

מִבְּרַת הַגְּמָרָא: הִיכִי דְמִי - בְּמָה מְדוּבֵר, אִי דְאֲרִיגִישָׁה - אִם הֲרִיגִישָׁה בַּעַת הַבְּעִילָה שֶׁנִּפְתַּח מְקוּרָה, כְּשֶׁנִּמְצָא לְאַחַר זְמַן אִמְאִי פְטוּרִין מִן הַקִּרְבָּן - מְדוּעַ פְטוּרִים הֵם מִהַבָּאֵת קִרְבָּן, הֲרִי הֲרִיגִישָׁה וְנִמְצָא דִם, אֶלְא לֹא - אִלָּא עַל כִּרְחַךְ מְדוּבֵר בְּאוּפֵן דְלֹא אֲרִיגִישָׁה - שֶׁלֹּא הֲרִיגִישָׁה שֶׁנִּפְתַּח הַמְקוּר, וְקִתְנִי - וְשִׁינּוּ נִמְצָא עַל שְׁלָהּ אֲתִיוִם מְטַמָּאִין וְחֵיבִין בְּקִרְבָּן, וְקִשָּׁה עַל דְּרַבִּי שְׁמוּאֵל שֶׁמְטוּרָה בְּרֵאשִׁית דִּם שֶׁלֹּא בְּהֲרַגְשָׁה.

מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: לֹא כְּקוּשִׁיתִיךְ, אִלָּא לְעוֹלָם מְדוּבֵר בְּאוּפֵן דְאֲרִיגִישָׁה - שְׁאוּמְרַת שֶׁהֲרִיגִישָׁה בְּשַׁעַת הַבְּעִילָה שֶׁנִּפְתַּח מְקוּרָה, וְכְשֶׁנִּמְצָא עַל הַעֵד שֶׁלֹּא לְאַחַר זְמַן אִימָא - אִפְשָׁר לֹוּמַר שֶׁטַּעַתָּה וְהֲרַגְשָׁתָּה הֲרִיגִישָׁתָּה שְׁמֵשׁ הָיָה - שֶׁהֲרִיגִישָׁה אֶת אַבְר הַבְּעִילָה וְלֹא הֲרִיגִישָׁה שֶׁנִּפְתַּח מְקוּרָה בּוֹזֵם הַבְּעִילָה, וְדָם זֶה שֶׁנִּמְצָא עַל הַעֵד יֵצֵא אַחַר הַבְּעִילָה. וְלָכֵן פְטוּרִים מְקִרְבָּן חֲטָאֵת. אֲבָל בְּאוּפֵן שֶׁלֹּא הֲרִיגִישָׁה וְכְגוֹן שִׁישְׁבָה עַל הַקִּרְקַע וְאַחַר כֵּךְ מִצָּאָה עֲלֶיהָ דִם טְהוּרָה, כְּדִרְבִּי שְׁמוּאֵל.

רֵאִיָּה נֹוסֶפֶת: הָא שְׁמַע - בֵּא וְשִׁמְעָ רֵאִיָּה, שְׁנֵינוּ בְּבִרְיָאָה (תוֹסֶפֶת אִי פ"ג ה"ד) נִמְצָאֵת אֲתָה אוֹמֵר, שְׁלִישָׁה עֵינֵינוּ סְפִקוֹת בְּאִשָּׁה, כֹּתֵם שֶׁנִּמְצָא עַל בְּשָׂרָהּ מִתַּחַת הַחֻלְקָה, סְפֵק מְטָא סְפֵק טְהוּר - סוֹסֶפֶק הוּא לֵנו אִם בֵּא הַכֹּתֵם מְגוּפָה וְטִמָּא, אוֹ שֶׁבֵּא מִבְּחוּץ וְטְהוּר, הַדִּין הוּא שְׁטַמָּא, וְאִם נִמְצָא עַל חֻלְקָה, סְפֵק מְטָא סְפֵק טְהוּר, טְהוּר. וְכִמְגֻעוֹת וְכִיִּפְסוּטוֹת הַלֵּךְ אַחַר הָרוֹב - אִשָּׁה שֶׁמּוּחֻזַּק לָנוּ בְּסִפֵּק נִדָּה, כְּגוֹן שֶׁאִין לָהּ זְמַן קְבוּעַ לְרֵאִיָּתָהּ, אִלָּא רִגִילָה כָּל יְמֵיהָ לְרֵאוֹת דִּם, אִם לֹא מִצָּאָה כֹּתֵם וְנִגְעָה אוֹ הִסִּטָּה טְהוּרוֹת, הוֹלְכִים אַחַר רֹוב יְמֵיהָ, וְכִיּוֹן שֶׁרִגִילָה לְרֵאוֹת תְּדִיר וְרוֹב יְמֵיהָ בְּטוּמָאָה נִטְמָאוּ הַטְהוּרוֹת.

מִבְּרַת הַגְּמָרָא: מֵאִי הַלֵּךְ אַחַר הָרוֹב - מִזֶּה הַכּוּוֹנָה שֶׁהוֹלְכִים אַחַר הָרוֹב, לֹא - וְכִי אִין הַכּוּוֹנָה שְׁבוּדִקִים מִזֶּה הִיא בְּכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה, אִם רוֹב יְמֵיהָ מְטַמָּאִין מִחֲמַת שֶׁרֵאוֹתָהּ דִם נִדָּה, מְטָאָהּ, וְאִף עַל גַּב דְלֹא אֲרִיגִישָׁה - שֶׁלֹּא הֲרִיגִישָׁה שֶׁנִּפְתַּח מְקוּרָה עֲכָשִׁיו שֶׁנִּגְעָה בְּטְהוּרוֹת אוֹ שֶׁהִסִּטָּה. וְמוֹכַח שֶׁאִשָּׁה טְמָאָה נִדָּה אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא הֲרִיגִישָׁה, וְשֶׁלֹּא כְּדִרְבִּי שְׁמוּאֵל.

מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: לֹא, אִם רוֹב יְמֵיהָ בְּהֲרִיגִישָׁה חֻזָּא - אִם רוֹב יְמֵיהָ רוֹאוֹה דִם עַל יְדֵי הֲרַגְשָׁה, מְטָאָהּ אִף שֶׁעֲכָשִׁיו לֹא הֲרִיגִישָׁה וְגַם לֹא מִצָּאָה דִם, דְאִמְרוּר - שִׁישׁ לֹוּמַר שֶׁגַם עֲכָשִׁיו אֲרִיגִישָׁה (וְהֲרִיגִישָׁה) וְלֹא אֲדַעְתָּה - לֹא זָכְרָה שֶׁהֲרִיגִישָׁה.

הַגְּמָרָא חוֹרֶת לְפָרֵשׁ אֶת הַבְּרִיָּאָה כִּדִּי לְהַקְשׁוֹת עַל שְׁמוּאֵל: אִמְרַ מַר - הוֹבֵא לְעִיל בְּבִרְיָאָה, נִמְצָא כֹּתֵם עַל בְּשָׂרָהּ, סְפֵק מְטָא סְפֵק טְהוּר, מְטָא, נִמְצָא כֹּתֵם עַל חֻלְקָה, סְפֵק מְטָא סְפֵק טְהוּר, טְהוּר.

מִבְּרַת הַגְּמָרָא: הִיכִי דְמִי - בְּמָה מְדוּבֵר, אִי - אִם נִמְצָא הַכֹּתֵם מִתְּגוּר וְלִמְטָה שֶׁהוּא כְּנֶגֶד בֵּית הַתּוֹרֶפֶה, נִמְצָא כֹּתֵם עַל חֻלְקָה אִמְאִי - מְדוּעַ הוּא טְהוּר, וְהָא תִּנְן - וְהֵלֵךְ שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנַתְנוּ, רֵאשִׁית כֹּתֵם עַל חֻלְקָה מִן הַתְּגוּר וְלִמְטָה מְטָא, וְאִם מְדוּבֵר בְּבִרְיָאָה שֶׁנִּמְצָא הַכֹּתֵם מִתְּגוּר וְלִמְטָה, נִמְצָא הַכֹּתֵם עַל בְּשָׂרָהּ אִמְאִי - מְדוּעַ הוּא מְטָא, וְהִתְנַן בְּמִשְׁנַתְנוּ, רֵאשִׁית דִּם עַל בְּשָׂרָהּ שְׁלֹא כְּנֶגֶד בֵּית הַתּוֹרֶפֶה טְהוּרָה.

מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: אִי בְּעִית אִימָא - אִם תְּרַצָּה תוֹכֵל לִישֵׁב אֶת הַבְּרִיָּאָה שֶׁמְדוּבֵר בְּאוּפֵן שֶׁנִּמְצָא הַכֹּתֵם מִתְּגוּר וְלִמְטָה, וְאִי בְּעִית אִימָא - וְאִם תְּרַצָּה אִפְשָׁר גַּם לִישֵׁבָה שֶׁמְדוּבֵר בְּאוּפֵן שֶׁנִּמְצָא הַכֹּתֵם מִתְּגוּר וְלִמְטָה.

מִבִּאֲרַת הַגְּמָרָא אֶת כּוּוֹנָתָה: אִי בְּעִית אִימָא מִתְּגוּר וְלִמְטָה, וְכְגוֹן שֶׁעֲבָרָה בְּשׂוֹק שֶׁל טְבָחִים, שֶׁהוּא מְקוּם שִׁישׁ בּוֹ דִם מִהַבְּהֵמוֹת הַנִּשְׁחַטוֹת שֵׁם, וְאִפְשָׁר שֶׁהֵדֵם שֶׁמִּצָּאָה הָאִשָּׁה בֵּא מִשֵּׁם וְלֹא מְגוּפָה. וְלָכֵךְ כְּשֶׁנִּמְצָאָה כֹּתֵם לְאַחַר שֶׁעֲבָרָה שֵׁם, אִם מִצָּאָה עַל בְּשָׂרָהּ טְמָאָה, שְׁחֻזְקָה עַל הַכֹּתֵם שֶׁמְגוּפָה אֲתָאִי וְ-בֵא, וְכִיּוֹן שֶׁנִּמְצָא כְּנֶגֶד בֵּית הַתּוֹרֶפֶה טְמָאָה, דְאִי מְעַלְמָא אֲתָאִי - שֶׁהִיא אִם בֵּא הַכֹּתֵם מִבְּחוּץ, מְשׂוֹק שֶׁל טְבָחִים שֶׁהִיָּתָה בּוֹ, עַל חֻלְקָה מִיְבַעֵי לֵיהָ אֲשֶׁתְּבוּחִי - הִיא צָרִיךְ שִׁימְצָא הַכֹּתֵם עַל חֻלְקָה. אֲבָל אִם נִמְצָא הַכֹּתֵם עַל חֻלְקָה טְהוּרָה, שִׁישׁ לֹוּמַר שֶׁמְעַלְמָא אֲתָא - מִבְּחוּץ, מִהַשּׂוֹק שֶׁל טְבָחִים הוּא בֵּא, דְאִי מְגוּפָה אֲתָאִי וְ-בֵא, עַל בְּשָׂרָהּ מִיְבַעֵי לֵיהָ אֲשֶׁתְּבוּחִי - עַל בְּשָׂרָהּ הִיא צָרִיךְ לְהִמְצָא. אֲבָל אִם לֹא עֲבָרָה בְּשׂוֹק שֶׁל טְבָחִים וְנִמְצָא עֲלֶיהָ כֹּתֵם אִין חִילוּק בֵּין נִמְצָא עַל בְּשָׂרָהּ אוֹ עַל חֻלְקָה, וְכְשֶׁנִּמְצָא כְּנֶגֶד בֵּית הַתּוֹרֶפֶה טְמָאָה.

וְאִיבְעִית אִימָא - וְאִם תְּרַצָּה אִפְשָׁר לִישֵׁב אֶת הַבְּרִיָּאָה בְּאוּפֵן שֶׁנִּמְצָא הַכֹּתֵם מִתְּגוּר וְלִמְטָה שֶׁאִין זֶה כְּנֶגֶד מְקוּם הַתּוֹרֶפֶה, וְכְגוֹן דְאִוְדִקְרָה - זִקְפָה עֲצֻמָּה לְאַחֻרֵיהָ, כְּגוֹן שֶׁשְׂכָבָה וּפְנִיָּה לְמַעְלָה, שֶׁבְּאוּפֵן זֶה יִתְכֵן שִׁיגִיעַ הַדָּם גַּם מֵעַל הַחֻגְרוֹ. וּמְדוּבֵר שֶׁעֲבָרָה בְּשׂוֹק שֶׁל טְבָחִים. וְלָכֵן, אִם נִרְאָה הַדָּם עַל בְּשָׂרָהּ, וְדִאִי מְגוּפָה אֲתָאִי וְטְמָאָה, דְאִי מְעַלְמָא אֲתָאִי עַל חֻלְקָה אִיבְעִי לֵיהָ אֲשֶׁתְּבוּחִי - שֶׁהִיא אִם הִגִיעַ הַדָּם מִבְּחוּץ, הִיא לֹוּ לְהִמְצָא עַל חֻלְקָה, אֲבָל אִם נִמְצָא עַל חֻלְקָה, מְעַלְמָא אֲתָאִי - מִבְּחוּץ הוּא בֵּא וְטְהוּרָה, דְאִי מְגוּפָה אֲתָאִי עַל בְּשָׂרָהּ אִיבְעִי לֵיהָ אֲשֶׁתְּבוּחִי - שֶׁאִם הִיא בֵּא מְגוּפָה, עַל בְּשָׂרָהּ הִיא לֹוּ לְהִמְצָא.

עֵתָה מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא עַל דְּרַבִּי שְׁמוּאֵל: קִתְנִי מִיָּתָה - מִכָּל מְקוּם שְׁנֵינוּ בְּבִרְיָאָה, נִמְצָא הַכֹּתֵם עַל בְּשָׂרָהּ, סְפֵק מְטָא סְפֵק טְהוּר, מְטָא, וְאִף עַל גַּב דְלֹא הֲרִיגִישָׁה שֶׁנִּפְתַּח מְקוּרָה. וְעוֹד, תִּנְנִן - שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנַתְנוּ, הָרֹאוֹה כֹּתֵם עַל בְּשָׂרָהּ כְּנֶגֶד בֵּית הַתּוֹרֶפֶה מְטָאָה, וְאִף עַל גַּב דְלֹא הֲרִיגִישָׁה. וּמְבוּאָר שֶׁאִשָּׁה נִטְמָאָה גַם כְּשֶׁרֵאוֹתָהּ דִם בְּלֹא הֲרַגְשָׁה וְשֶׁלֹּא כְּדִרְבִּי שְׁמוּאֵל.

מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: אִמְרַ רַבִּי יְרֵמְיָה מִדְּפָתִי, מוֹרָה שְׁמוּאֵל בֵּאשָׁה שֶׁנִּמְצָאָה כֹּתֵם וְלֹא הֲרִיגִישָׁה שְׂחִיָּא מְטָאָה